

L'entramat algerià

Durant molt temps, Algèria havia estat coneguda internacionalment per ser un símbol de la lluita anticolonial (anys seixanta), per alertar sobre els desequilibris entre el Nord i el Sud al si del Moviment de Països No Alineats (anys setanta) i per la seva capacitat d'impulsar iniciatives diplomàtiques per resoldre greus situacions de crisi internacional, com la crisi dels ostatges de l'Iran o la guerra Iran-Iraq (durant els anys vuitanta).

Avui en dia, Algèria és un país en guerra des de fa sis anys: guerra no declarada, guerra encoberta, guerra civil amb molts bàndols difícils d'identificar... Com totes les guerres, una tragèdia humana. Potser és aquesta la imatge contemporània més coneguda del país magribí: les bombes, les matances de civils als mercats i a les carreteres, les desaparicions, les violacions dels Drets Humans, etc.

No obstant això, paral·lelament a l'expressió de sensibilitat davant el dolor, segurament s'hauran de treure lliçons polítiques de la situació actual algeriana. Com s'ha evidenciat en les situacions de conflicte armat dels últims anys en àrees geogràficament properes a Europa –l'exIugoslàvia, Txetxènia– els fets demostren que, malgrat les tendències cap a la globalització, els processos d'integració i la fi de la Guerra Freda, a moltes zones del planeta subsisteixen tensions locals i regionals que generen conflictes armats difícils de gestionar i solucionar. Es tracta sovint de conflictes anomenats interns, però algunes de les seves causes tenen explicacions externes, una dimensió internacional i algunes de les seves possibles solucions necessiten inevitablement el suport i la pressió exterior; aquesta és la raó per la qual no pot deixar de desconcertar el baix perfil de la reacció internacional –especialment de les grans potències– davant aquestes situacions.

Malauradament, el cas d'Algèria és un exemple d'aquest fenomen, amb la particularitat que es tracta d'un país que és, alhora, un veí i un estrany, un país amb el qual compartim comerç i frontera, però del qual ens separen fractures culturals i econòmiques importants que en cap cas poden justificar la nostra indiferència.

Trobar alternatives a l'actual situació és una tasca complexa, en la qual resulta imprescindible identificar les causes del problema. En aquest número de CIDOB s'intenta aportar alguns elements d'anàlisi i de reflexió per comprendre millor la realitat algeriana, això és: dades de la seva història recent, anàlisi de la seva política interior, de l'economia, de la situació dels Drets Humans i de la reacció de la comunitat internacional. Per altra banda, s'ofereix una relació d'actors, tant civils com militars, i d'organitzacions, tant governamentals com no governamentals, que juguen un paper fonamental en el desenvolupament de la crisi actual del país. Per últim, no podem deixar d'esmentar els milers d'algerians que viuen fora del seu país, principalment a França, i que no són actors passius d'aquesta crisi.